

Rovaniemen kansallisen kaupunkipuiston tarveselvityksen ohjausryhmän 1. kokous

MUISTIO

Aika: 17.3.2010 klo.10:00–12:20

Paikka: Rovaniemen kaupungintalon kaupunginhallituksen kokoushuone

Läsnä:

Sakari Trög	Rovaniemen kaupunki, puheenjohtaja
Tarja Outila	Rovaniemen kaupunki
Jukka-Pekka Flander	Ympäristöministeriö
Riitta Lönnström	Lapin liitto
Timo Jokelainen	Lapin ELY-keskus
Jorma Korva	Rovaniemen kaupunki, sihteeri
Jussi Päckilä	Rovaniemen kaupunki
Olli Peuraniemi	Rovaniemen kaupunki
Erkki Lehtoniemi	Rovaniemen kaupunki
Mirja Vääräniemi	Rovaniemen kaupunki
Marja Widenius	Rovaniemen kaupunki
Paavo Hokka	Pro Ounasvaara
Kimmo Kaakinen	Lapin maakuntamuseo
Tuuli Kaakkurivaara	Rovaniemen kaupunginhallituksen jäsen
Juhani Juuruspolti	Rovaniemen kaupunginhallituksen jäsen
Reijo Sulasalmi	Rovaniemen kaupunginhallituksen jäsen
Martti Anttila	Rovaniemen kaupunki

1. Kokouksen avaus:

Sakari Trög toivotti läsnäolijat tervetulleiksi ja avasi kokouksen. Rovaniemen kansallinen kaupunkipuistoselvitys on kirjattu lausuntokierroksella olevaan kaavoitusohjelmaan. Tehtyjen aloitteiden ja käytyjen keskustelujen perusteella voidaan todeta, että kaupunkipuiston perustamiselle on yhteinen poliittinen tahtotila.

2. Kokouksen järjestäytyminen ja läsnäolijoiden esittäytyminen

Puheenjohtajaksi on nimetty kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sakari Trög. Ohjausryhmän sihteeriksi valittiin Jorma Korva. Todettiin kokous lainmukaiseksi ja hyväksyttiin asialista. Suoritettiin osallistujien kesken esittelykierros. Jukka-Pekka Flander kertoi, että ympäristöministeriö ei ole varsinaisesti nimennyt edustajaansa ohjausryhmään, mutta hän on mukana tarpeen vaatiessa.

3. Kansallisen kaupunkipuistohankkeen tarveselvitys

Todettiin, että kaupunginhallitus on 18.12.2010, 510 §, asettanut ohjausryhmän Rovaniemen kansallisen kaupunkipuiston tarveselvitystä varten ja nimennyt siihen jäsenet. Käytiin läpi kaupunginhallituksen päätös.

4. Suomen kansallisen kaupunkipuiston käsite ja kaupunkipuisto nykyvaihe

Ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander ympäristöministeriöstä kertoi kansallisen kaupunkipuistokäsitteen sisällöstä, historiasta ja nykytilasta. Flander totesi, että laaja ohjausryhmä on tarpeen, sillä vuoropuhelu kaupungin eri hallintokuntien ja muiden tahojen välillä on tärkeää. Kansallinen kaupunkipuisto on osa eheyttävää ja kestäväää kaupunkisuunnittelua ja rakentamista. Kansallinen kaupunkipuisto perustuu maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 68 §:ään. Kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta päättää ympäristöministeriö (kunnan hakemuksesta, MRL 69 §). Hoidon ja käytön kannalta tarpeelliset määräykset annetaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka kunta laatii (MRL 70 §).

Flander totesi, että ministeriön nykyisen käsityksen mukaisesti Suomessa voisi olla noin kymmenen kansallista kaupunkipuistoa. Perustettuina ovat Hämeenlinna (2001), Heinola (2002), Pori (2002) ja Hanko (2008). Porvoon kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätös tehtäen vuoden 2010 aikana.

Kansallisen kaupunkipuiston perustamisen teknisiä kriteerejä ovat:

- sisältö
- kaupunkikeskeisyys (keskustaa, kaupunkitilaa)
- laajuus ja eheys (viher- ja sinirakenne)
- ekologisuus ja jatkuvuus

Rovaniemen kriteerejä voivat olla asema Lapin pääkaupunkina, Ounasvaara, joet, kulttuuri- ja hallintokeskus. Sisältöä tulisi selvittää tarkemmin jo tarveselvityksessä. Kunnan maanomistus on tärkeässä asemassa. Yksityisten maita voidaan suostumuksen perusteella sisällyttää kansallispuiston alueeseen, mutta näille ei voi antaa kaavasta poikkeavia määräyksiä. Valtion maiden liittäminen kaupunkipuistoon on joustavampaa kuin yksityisten maiden osoittaminen. MRL:n mukaiset kaavat ovat alueen käytön lähtökohtina. Sisältö, määräykset ja oikeusvaikutukset tulevat kaavoista. Kansallisen kaupunkipuiston alue voi sisältää korttelialueita, jolloin niiden käyttö ja kehittäminen perustuu korttelin erityisarvoihin. Nämä määritellään alueen asemakaavassa. Uusi laaja asuntorakentaminen kansallispuiston alueella ei ole mahdollista. Sen sijaan kaupunkipuistoon voidaan sisällyttää uusittuja tai nykyaikaisia puiston kriteerit täyttäviä alueita sekä vesialueita. Kaupunkipuistopäätöksessä otetaan huomioon kaupungin hakemuspäätöksessä esittämät reunaehdot ja aluetta koskevat varaukset.

Käydyssä keskustelussa tuotiin esille mitkä ovat kansallisen kaupunkipuiston perustamisen kustannus- ja hyötyvaikutukset kaupungille. Saako kaupunki avustusta puistojen ja metsien hoitoon vai onko rahoitus osoitettava kaupungin talousarviossa? Puistojen ja metsien hoito voi-

daan ratkaista kaavoissa ilman kansallisen kaupunkipuiston perustamista.

Jukka- Pekka Flander kertoi, että kansallisen kaupunkipuiston perustamiselle ei ole erillistä rahoitusta. Laadittavat hoito- ja käyttösuunnitelmat ovat tavanomaisia hoitosuunnitelmia kattavampia. Kansallinen kaupunkipuisto on strateginen ratkaisu ja antaa kaupungille profiiliin miten kaupunki rakentuu ja kehittyy kestäväällä tavalla. Tämä statuksen kautta voi hakea monien erilaisten rahastojen avustuksia. ELY-keskuksen edustaja kertoi havaintonaan, että on ilmeistä, että kansallisen kaupunkipuiston status helpottaa rahoituksen saamista, sillä kansallinen kaupunkipuisto kokoaa eri hankkeita ja asettaa ne tärkeysjärjestykseen.

Jukka-Pekka Flanderin esitys on muistion liitteenä. Lisätietoa asiasta saa ympäristöministeriö internetsivuilta.

5. Kaavoitustilanne

Suunnittelujohtaja Riitta Lönnström kertoi maakuntakaavasta: Maakuntakaavassa osoitetaan vain perustetut kansalliset kaupunkipuistot.

Rovaniemen maakuntakaava on vahvistettu v, 2001, mutta laadittu rakennuslain aikana eikä ole täten varsinaisesti MRL:n mukainen kaava. Virkistysaluevarauksia (V) on Ounasvaaralla, Pöyliövaaralla ja Venni-vaarassa. Ounasjoen suistoalue on merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL).

Tilanteeseen, jossa entinen kaupunki ja maalaiskunta lakkasivat ja perustettiin uusi laaja Rovaniemi, laadittiin alueidenkäytön strategia. Tässä asiakirjassa kiinnitettiin huomiota mm. viheralueiden eheyteen, keskusta-alueiden rajaukseen ja asutuksen laajenemissuuntiin. Ounasvaaralle oli osoitettu matkailupalvelujen alue. Erityisesti laajenemisalueet Pöyliövaaran suunnassa ovat ongelmallisia, joskin varauksia voidaan perustella etäisyydellä keskusta.

Maakuntakaavan osauudistus, vaihemaakuntakaava tuli tarpeelliseksi, koska alueidenkäytön strategiassa asuntoalueiden laajeneminen oli osoitettu maakuntakaavan viheralueille. Vaihemaakuntakaavan on Lapin liiton valtuusto hyväksynyt 25.11.2009. Päätöksestä on jätetty viisi valitusta, joista neljä koskee Ounasvaaraa. Lapin liiton mielestä maakuntakaava ei estä kansallisen kaupunkipuiston perustamista. RM-rajaus Ounasvaaralla toimisi yhteistyössä kansallisen kaupunkipuiston kanssa.

Kaavoituspäällikkö Tarja Outila kävi läpi kansallisen kaupunkipuiston perustamista koskevia aloitteita ja kaupungin kaavatilannetta:

Aloitteiden aluerajaukset ovat kaupungin yleis- tai asemakaava-alueita. Kansallisen kaupunkipuiston alueen kaavamudoksi riittää Jukka-Pekka Flanderin ilmoituksen mukaisesti maakuntakaavakin. Outilan kertoman mukaan keskustan osayleiskaavatyö käynnistyy huhtikuussa ja siinä

tehdään useita selvityksiä, joita voidaan hyödyntää myös tarveselvityksessä.

6. Kaupunkipuistohankkeen liittyminen muihin ajankohtaisiin hankkeisiin

Tarja Outila kertoi, että keskustan osayleiskaavan lisäksi merkittävimpiä kaupunkipuistohankkeeseen liittyviä asemakaavahankkeita ovat Valion ranta sekä Lampelan alue. Kemijoen rantaan ollaan tekemässä suunnitelmaa, joka esitellään yleisölle huhtikuussa. Tekniselle lautakunnalle suunnittelutilanne esitellään 23.3.2010.

7. Ohjausryhmän jatkotyöstä päättäminen

Tarja Outila kertoi, että seuraavaksi ministeriön ohjeistuksella käydään läpi mitä selvityksiä tarvitaan. Seuraavassa kokouksessa selvitetään kaupunkipuistokriteeristö, arvioidaan mahdolliset kriteeristöön soveltuvat alueet sekä käydään läpi nykyisten kansallisten kaupunkipuistojen perustamispäätöksiä. Kaupunkipuistokriteeristöä tutkitaan nimenomaan Rovaniemen näkökulmasta.

8. Muut asiat

Paavo Hokkanen esitti toivomuksenaan, ettei tässä vaiheessa tehtäisi mitään sellaista, joka vaarantaisi kansallisen kaupunkipuistohankkeen. Sovittiin, että kansallinen kaupunkipuistohankkeelle avataan omat internetsivut Rovaniemen kotisivuille (kaavatori), jonne kokousaineisto sijoitetaan.

9. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi 8.6.2010 klo 10 alkaen kaupungintalolla. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:20.

Muistion vakuudeksi Rovaniemellä 29.3.2010

Jorma Korva
kaupunginarkkitehti
Rovaniemen kaupunki

Liitteet Asialista
Jukka-Pekka Flanderin esitys kansallisesta kaupunkipuistosta
Riitta Lönnströmin esitys maakuntakaavasta
Tarja Outilan esitykset

Jakelu: Kokoukseen kutsutuille